

rdt 1.0 : Reliable transfer over a reliable channel

- توی این جلسه برای کانال ها با شرایط و ویژگی های مختلف بررسی می کنیم که ساختار پروتکل **rdt** باید به چه نحو باشه تا نهایتا بتونه سرویس کانال مطمئن مجازی رو برای لایه ی اپلیکیشن فراهم کنه.
- بحثمون رو با کانال ایده آل شروع می کنیم. اسم نسخه ای از پروتکل **rdt** که برای یک کانال مطمئن فیزیکی به کار میره ، **rdt 1.0** هست.
- منظورمون از کانال ایده آل اینه که هیچ گونه خطای بیتی رخ نمیده، هیچ گونه گم شدگی بسته رخ نمیده ، و احيانا با یه تاخیری، بسته ای که فرستنده ارسال می کنه ، در سمت دیگه ی کانال دریافت میشه . اتفاقات ناخوشایند دیگه مثل به هم ریختن ترتیب بسته های ارسالی، **duplicate** شدن یک بسته(یه بسته بفرستیم ولی دو نسخه یا بیشتر به دست گیرنده برسه) هم رخ نمیده.
- در این حالت **FSM** فرستنده و گیرنده هرکدومشون تنها یک **state** دارن.در سمت فرستنده ما همیشه منتظر این هستیم که یه داده ای از لایه ی اپلیکیشن دریافت کنیم ، به محض اینکه توسط فانکشن **rdt_send()** که لایه ی اپلیکیشن اونو فراخوانی می کنه، یک داده به

ما تحویل داده شد ، میایم از روی اون داده یک بسته می سازیم ، مثلا یک سری هدر بهش اضافه می کنیم که مثلا مشخص بشه مقصد این بسته کجا هست ، و بعد میایم اون بسته رو با کال کردن فانکشن `udt_send()` در اختیار کانال سمت فرستنده قرار میدیم تا اون رو ارسال کنه.

سمت گیرنده هم ما فقط یک `state` داریم، همیشه منتظر هستیم که یه بسته از سمت دیگه ی کانال که سمت گیرنده هست دریافت بشه، و وقتی که یک بسته دریافت شد و توسط فانکشن `rdt_rcv()` اون بسته در اختیار `rdt` سمت گیرنده قرار گرفت، میاد قسمت داده رو از توی بسته می کشه بیرون(با فانکشن `extract()`) و بعد این داده رو توسط فانکشن `deliver_data()` در اختیار لایه ی اپلیکیشن قرار میده .

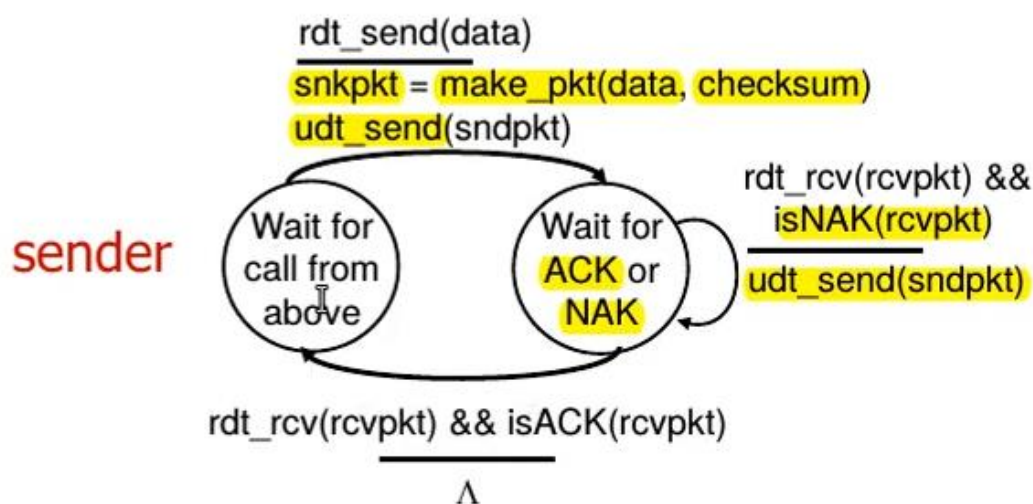
در این حالت `rdt` ساختار ساده ای داره چون اون کانال فیزیکی ای که بین فرستنده و گیرنده هست کانال مطمئنه و اتفاق ناخوشایندی توش رخ نمیده و به خاطر همین ایجاد یه کانال مجازی مطمئن از روی یک کانال فیزیکی مطمئن ، احتیاج به کار خاصی نداره. پروتکل `rdt` هم توی این حالت عمدتا نقش رابط رو بین لایه ی اپلیکیشن و لایه ی شبکه ایفا می کنه.

• rdt 2.0 : channel with bit errors

- این کانال یک مرتبه به کانال واقعی نزدیک تره. توی کانال ممکنه خطای بیتی رخ بده یعنی بسته هایی که به کانال داده میشه تا به گیرنده برسونه سمت گیرنده بعضی بیت ها ممکنه **flipped** شده باشن. اما بقیه ی اتفاقات ناخوشایند رو فعلا ازشون صرف نظر می کنیم.
- عدد **0** توی اسم این پروتکل **rdt** ، یعنی تلاش اول ما برای طراحی نسخه ی دوم پروتکل ما. تلاش بعدی میشه **rdt 2.1** و
- برای مقابله کردن با خطا توی **rdt** از چه روشی می تونیم استفاده کنیم؟
 - مثل مادری که برای فرزندش دیکته می‌گه و اگه فرزند درست بشنوه ، می‌گه «خب» و منتظر کلمات بعدی می مونه، و اگه درست نشنوه از مادر می‌خواه دوباره براش تکرار کنه.
- استراتژی اصلی که برای مقابله با خطا توی **rdt** وجود داره، **ARQ(Automatic Repeat Request)** هست که متشکل از این قسمت هاست:
 - 1 - ما باید یه **checksum** داخل پیام هایی که میفرستیم داشته باشیم تا سمت گیرنده متوجه بشه که آیا بیتی توش خطا رخ داده یا نه.

- 2 - ارسال Acknowledgments(ACKs) : هر موقع گیرنده یک بسته ای رو دریافت کرد و متوجه شد که خطایی در داخلش رخ نداده ، یه سیگنال ACK برای فرستنده ارسال می کنه .
- 3 - ارسال Negative Acknowledgments(NAKs) : هر موقع گیرنده یک بسته ای رو دریافت کرد و متوجه شد که خطایی در داخلش رخ داده ، یه سیگنال NAK برای فرستنده ارسال می کنه. از اون سمت فرستنده هم اگه این سیگنالو دریافت کنه بسته رو مجدد برای گیرنده ارسال می کنه.
- به کل این مجموعه می‌گیم Automatic Repeat Request .
- یه مکانیزم دیگه ای که توی rdt استفاده می کنیم stop and wait هست. به این مفهوم که فرستنده فقط یک بسته ارسال می کنه و منتظر پاسخ گیرنده میشه (ACK یا NAK) اگه ACK دریافت کرد از حالت انتظار برای دریافت پاسخ خارج میشه. (میتونه بره ببینه اگه بسته ی دیگه ای هست اونو ارسال کنه) و در صورتی که NAK دریافت کرد ، مجددا باید بسته ی قبلی رو ارسال کنه و همچنان منتظر پاسخ گیرنده می مونه تا نهایتا یک ACK دریافت کنه.
 - با این اوصاف FSM سمت فرستنده ی rdt 2.0 به این شکله که دوتا state داریم ، state اولیه به این نحوه که ما منتظر دریافت داده ای از لایه ی بالا هستیم ، (wait for call from above) و وقتی یه داده

ای توسط فانکشن `rdt_send()` به `rdt` سمت فرستنده تحویل داده شد، یه بسته از اون داده می سازیم که حاوی فیلد `checksum` عه. اسم این بسته رو `sndpkt` می داریم و توسط فانکشن `udt_send()` در اختیار کانال قرار میدیم (که میدونیم ممکنه برخی از بیت های بسته رو خراب کنه). بعد `state` مون عوض میشه منتظر دریافت `ACK` یا `NAK` از گیرنده میشیم. در صورتی که بسته ای دریافت بشه و اون بسته `NAK` باشه، تو همون `state` می مونیم و اگه `ACK` باشه، کار خاصی انجام نمیدیم و فقط `state` عوض میشه. الان مجاز هستیم که اگه داده ی جدیدی وجود داره شروع به ارسالش کنیم.

- سمت گیرنده توی این حالت، `FSM` فقط یه `state` داره، و اون هم اینه که همیشه منتظره یه بسته ای از کانال دریافت کنه. اگه بسته دریافت شد ولی خراب بود، توسط `udt_send()` یک `NAK` ارسال می کنه، و

اگه بسته خراب نبود، میاد قسمت داده رو از بسته خارج می کنه ، بسته رو در اختیار لایه ی بالا قرار میده، (چرا می تونه اینکارو انجام بده؟ چون فرض کردیم **re-order** توی کانال صورت نگرفته و بسته ها ترتیبشون به هم نریخته) نهایتاً یک **ACK** هم توسط **udt_send()** برای فرستنده ارسال می کنه.

- وقتی ما در **state** فرستنده هستیم از **state** گیرنده خبر نداریم مگه اینکه از طریق ارتباطی که با گیرنده داریم بفهمیم **state** گیرنده چی هست. دلیل ارسال این **ACK** ها و **NAK** ها در سمت گیرنده همینه.

- برای اینکه با نحوه ی خوندن **FSM** و دنبال کردن اتفاقاتی که میتونه در یه پروتکل **rdt** صورت بگیره آشنا بشیم، دوتا مثال می زنیم.

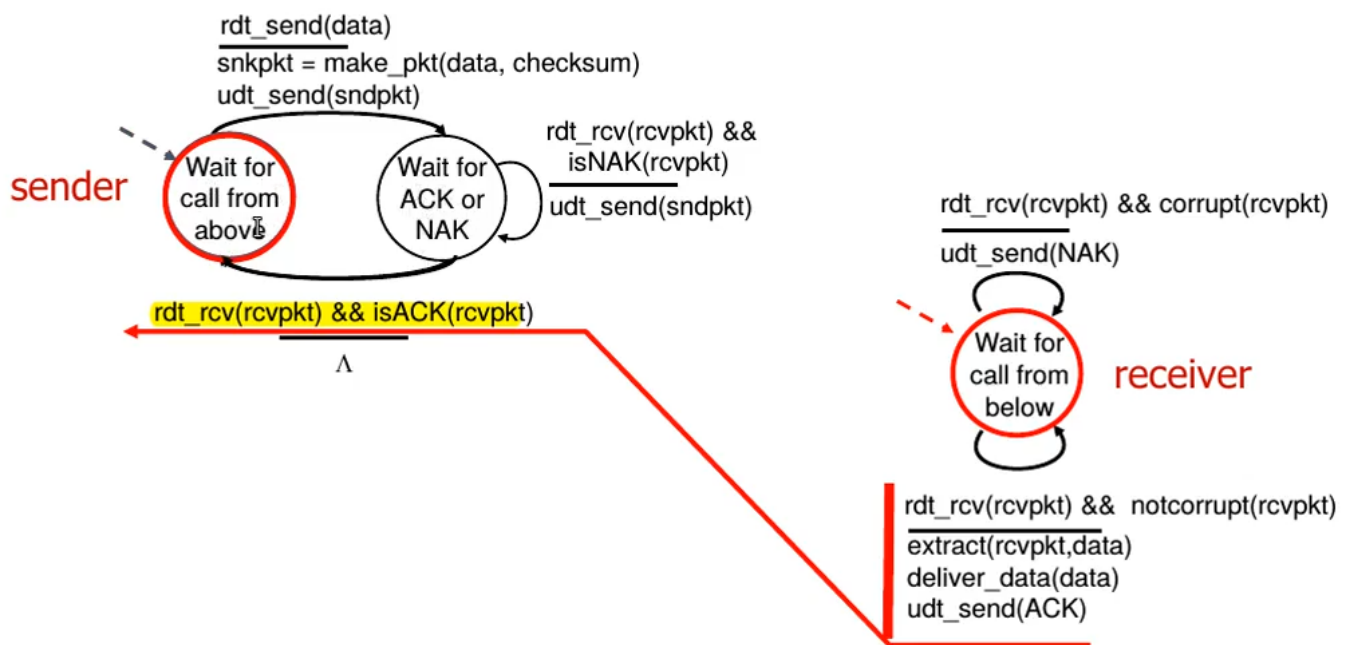
• مثال اول : هیچ گونه خطایی در کانال رخ نمیده (**rdt 2.0**)

در این صورت با فرض اینکه فرستنده و گیرنده در **state** های اولیه ی خودشون هستن، سمت فرستنده منتظر هستیم که از لایه ی اپلیکیشن داده برای ارسال دریافت کنیم و سمت گیرنده هم منتظر هستیم که یک بسته از لایه ی پایین دریافت کنیم.

اگه از لایه ی اپلیکیشن ، یه داده ای سمت **rdt** فرستنده قرار بگیره، متناظر با این اتفاق یه سری کارها باید انجام بشن تا نهایتاً **state** ما از

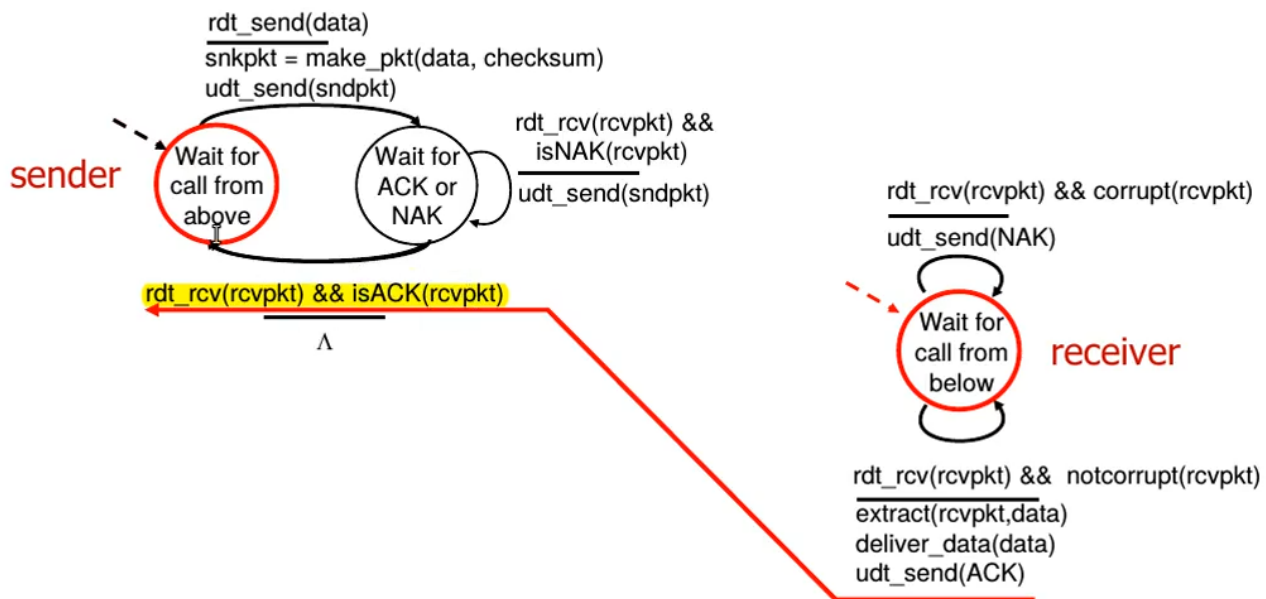
منتظر بودن برای لایه ی اپلیکیشن (که داده بفرسته) تغییر به کنه به حالتی که منتظر دریافت **ACK** یا **NAK** هستیم. اما کارایی که باید انجام بشن، اینه که یه بسته باید از روی داده ساخته بشه (که **checksum** هم داخل اون بسته وجود داره) و بعد توسط **udt_send()** ارسال میشه. حالا اینجا چون با یه الگوریتم توزیع شده روبرو هستیم، برای ادامه ی روند کار مهمه که در سمت مقابل چه اتفاقی میفته .

بسته ی ارسالی ما به گیرنده می رسه و چون ما فرض کردیم خطایی داخل کانال رخ نمیده، داده از بسته خارج میشه ، تحویل لایه ی اپلیکیشن داده میشه و یه **ACK** برای فرستنده هم ارسال میشه ، بنابراین سمت فرستنده **state** مون از **wait for ACK or NAK** به **wait for call from above** تغییر می کنه.

● مثال دوم : rdt 2.0 : corrupted packet scenario

- توی این مثال کانال در بسته ی اولی که فرستاده میشه خطا ایجاد می کنه اما در بسته های بعدی خطا ایجاد نمی کنه.
- ابتدا در سمت فرستنده ، منتظریم که داده ای از لایه ی اپلیکیشن دریافت کنیم ، بعد بسته از روی داده ساخته میشه ، و بعد بسته ارسال میشه (تا اینجا مشابه مثال قبل)
- اما وقتی که بسته به گیرنده می رسه ، در عین حال که **state** مون سمت فرستنده عوض شده و منتظر دریافت **ACK** یا **NAK** هستیم، در سمت گیرنده چون فرض کردیم بسته ی اول دچار خطا شده، گیرنده میاد **NAK** ارسال می کنه . این **NAK** سمت فرستنده دریافت میشه و فرستنده میاد بسته ی قبلی که ساخته بود رو، مجددا ارسال می کنه. و بسته ی دومی که ارسال میشه سمت گیرنده فرض کرده بودیم که کانال توش خطایی ایجاد نمی کنه پس سمت گیرنده داده رو از بسته خارج می کنه و تحویل لایه ی اپلیکیشن میده و یه **ACK** برای فرستنده میده. و این بار سمت فرستنده چون **ACK** دریافت کردیم، لازم نیست کار خاصی انجام بدیم و فقط **state** مون عوض میشه .

- **rdt 2.0** به مشکل اساسی داره اون هم اینکه که به طور ضمنی فرض شده که برای **ACK** و **NAK** خطایی رخ نمیده. در صورتی که ما میدونیم کانالی که می تونه در بسته ها خطا ایجاد کنه ، می تونه اون خطا ها رو در بسته های **ACK** و **NAK** هم ایجاد کنه. حالا اگه در بسته های **ACK** و **NAK** خطا رخ بده، فرستنده دیگه نمیدونه در سمت گیرنده چه اتفاقاتی افتاده، آیا بسته ای که به گیرنده رسیده خطایی درش رخ داده یا بدون خطا رسیده.

ممکنه در این شرایط بگیم که فرستنده می تونه بسته رو **retransmit** کنه ، اما این کار ممکنه باعث **duplicate** شدن بسته ها بشه. چرا؟ چون ممکنه بسته ی قبلی که ارسال کرده بودیم خطایی توش رخ نداده باشه و گیرنده اونو تحویل لایه ی اپلیکیشن داده باشه، ولی الان که به

جای ACK به ACK مخدوش شده سمت فرستنده دریافت کردیم، اگره
بیايم **retransmit** کنیم، دوباره گیرنده بسته ای که دریافت کرده رو
تحویل لایه ی اپلیکیشن میده و این بسته ، یه بسته ی تکراریه.

- چطوری مشکل بسته های تکراری رو برطرف کنیم؟

راهش اینه که در سمت فرستنده ما از **sequence number** استفاده
کنیم، در این صورت سمت گیرنده می تونه شماره ی بسته های دریافتی
رو چک کنه و اگره بسته ای تکراریه ، اونو دور بریزه.

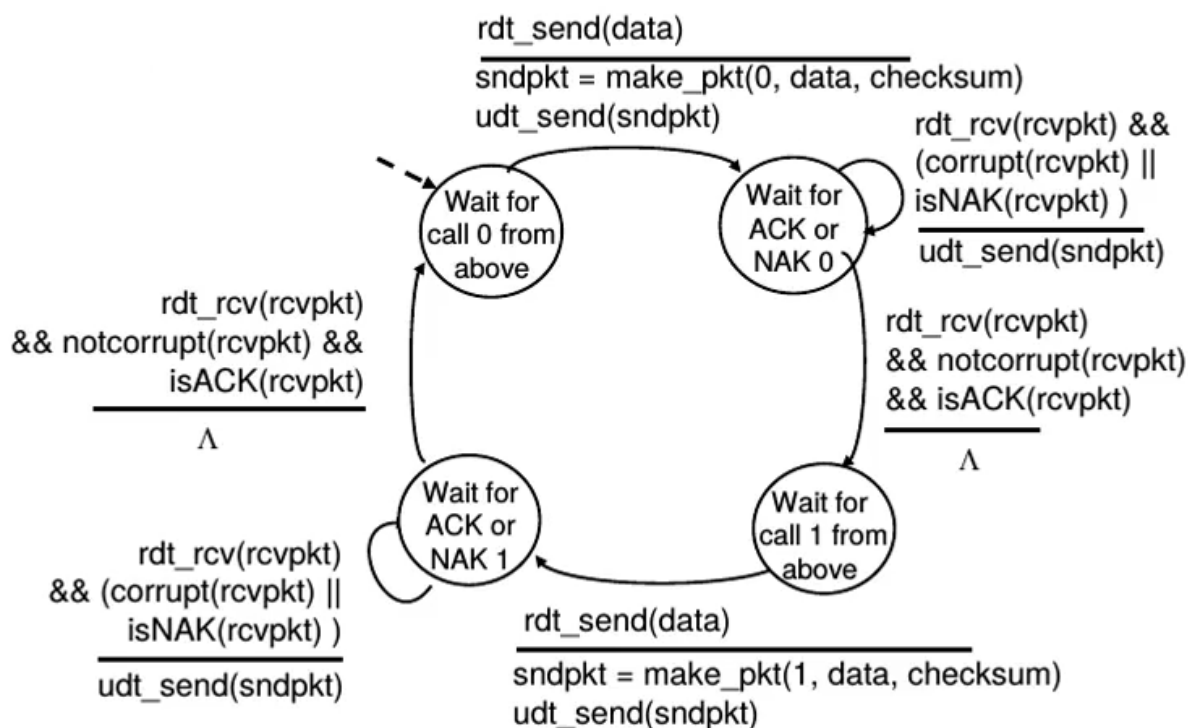
- شماره گذاری بسته ها باید چجوری انجام بشه؟

از مکانیزم **stop and wait** استفاده می کنیم، به طوری که بسته ها رو
به طور باینری شماره گذاری می کنیم (0, 1, 10, 11, ...). چرا؟
چون توی این مکانیزم فقط یک بسته ارسال می کنیم، اگره **NAK** یا یه
بسته ی مخدوش دریافت کردیم، دوباره اون بسته رو ارسال می کنیم، و
اگره **ACK** دریافت کنیم، میریم یه بسته ی جدید ارسال می کنیم.

پس به عبارتی یا بسته ی جدید ارسال می کنیم یا یه بسته ی قدیمی ،
که اینو با 0 یا 1 نشون میدیم.

- **FSM** سمت فرستنده در **rdt 2.1** (که این اصلاح **ACK** و **NAK**

توش اعمال شده) به این شکله :

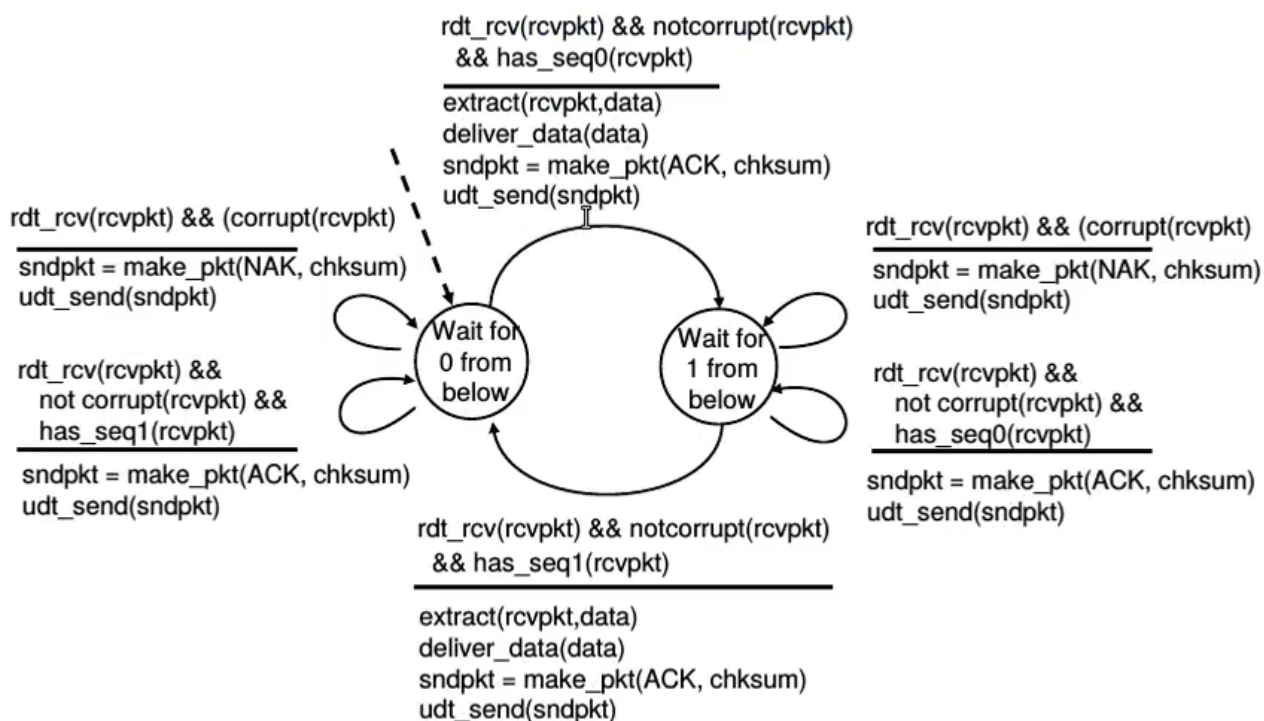

- تعداد **state** ها توی این **FSM** نسبت به **rdt 2.0** دو برابر شده . چون ما اومدیم حالت هایی که متناظر با ارسال بسته های صفر و یک هستن رو مجزا در نظر گرفتیم ، و یک تقارن داخل این دیاگرام وجود داره.
- اگه از **state** اولیه شروع کنیم ، منتظر دریافت داده ای هستیم و وقتی دریافتش می کنیم بسته ای که ازش می سازیم رو با شماره ی **0** شماره گذاریش می کنیم.(توی تابع **make_pkt()** یه آرگومان دیگه برای **sequence number** هم اضافه شده) بعد بسته رو ارسال می کنیم و به **state** بعدی می ریم و منتظر دریافت **ACK** یا **NAK** می مونیم .
- توی **state** بعدی، یه بسته دریافت میشه ، و این بسته یا مخدوشه، یا اینکه **NAK** عه ، در هردوی این حالت ها مجدداً به همین **state** بر می گردیم و بسته رو **retransmit** می کنیم. یه اتفاق دیگه هم ممکنه توی

این **state** بیفته . این که بسته رو دریافت می کنیم، این که بسته مخدوش نشده باشه و **ACK** هم باشه (هر دو شرط با هم) در این صورت می فهمیم بدون خطا سمت گیرنده دریافت شده ، پس می ریم به **state** بعدی که منتظر دریافت داده از لایه ی اپلیکیشن باشیم.

- توی این **state** ، می خوایم به بسته ی متناظر با داده، شماره ی 1 رو اختصاص بدیم.(بقیه ی روند کار هم مشابه دوتا **state** بالاییه که 0 اختصاص می دادیم)

● **FSM** سمت گیرنده :

- مجددا نسبت **rdt 2.0** تعداد **state** ها دو برابر شده.(متناظر با بسته هایی با شماره ی یک و بسته هایی با شماره ی صفر .
- **State** اولیه متناظر با بسته هایی با شماره ی صفره ، و منتظریم که از لایه ی پایینی بسته با شماره ی صفر دریافت کنیم. توی این **state** سه تا اتفاق ممکنه بیفته :
- 1 - بسته رو دریافت می کنیم ، بسته مخدوش نیست اما **sequence number** اش 1 عه به جای اینکه 0 باشه. به عبارتی این بسته بسته ی تکراریه. توی این حالت بسته رو دور می ریزیم و بعد یه بسته ی **ACK** می فرستیم که فرستنده متوجه بشه بسته ای که فرستاده تکراریه و فرستنده **state** اش عوض میشه.
- 2 - بسته رو دریافت می کنیم و بسته مخدوشه ، پس مشابه حالت قبل چیزی به لایه ی اپلیکیشن تحویل نمیدیم و میایم یه بسته ی **NAK** برای فرستنده ارسال می کنیم.
- 3 - بسته رو دریافت می کنیم ، بسته مخدوش نشده و **sequence number** اش هم 0 عه. این میشه همون چیزی که توی این **state** منتظرش بودیم. بعد میایم داده رو از بسته خارج می کنیم و تحویل لایه ی اپلیکیشن میدیم و یه بسته ی **ACK** هم می سازیم و به فرستنده ارسال می کنیم تا **state** فرستنده عوض بشه.
- دقیقا همین اتفاقات برای دریافت بسته ها با شماره ی یک هم میفته.

- پس **rdt 2.1** پروتکلیه که می تونه مشکل خطا در کانال رو برطرف کنه.

جمع بندی :

● سمت فرستنده :

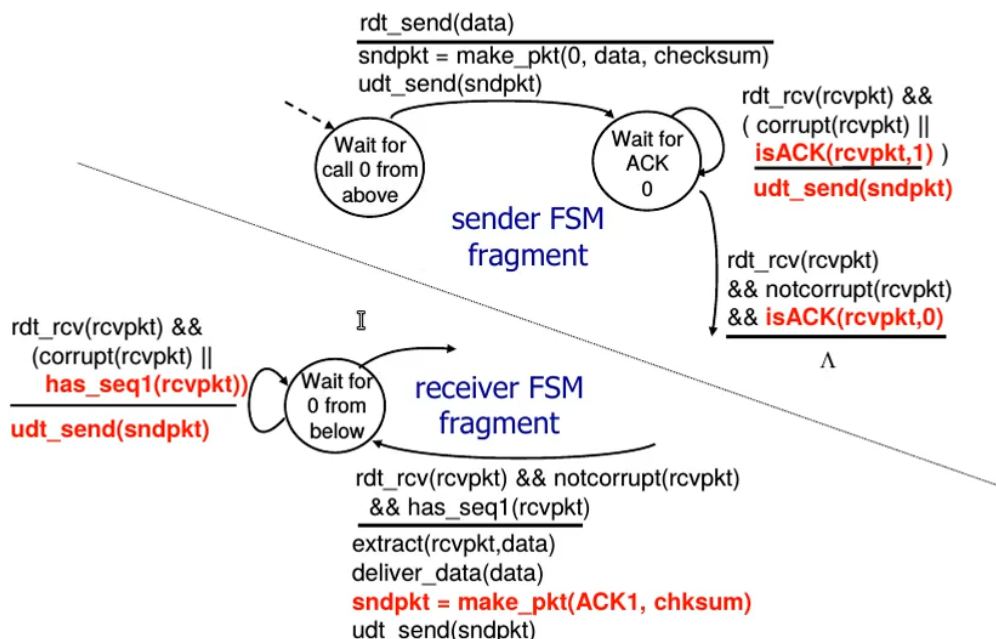
- 1 - از **sequence number** استفاده کردیم.
- 2 - شماره گذاری بسته ها به صورت باینری بود.
- 3 - سمت فرستنده منتظر دریافت **ACK** یا **NAK** یا بسته ی مخدوش هستیم و متناظر با هرکدوم کاری انجام میدیم.
- 4 - نسبت به **rdt 2.0** ، **state** ها دو برابر بود.

● سمت گیرنده :

- 1 - با چک کردن شماره ی بسته ها از تکراری شدن بسته ها جلوگیری می کردیم. **State** ها هم متناظر با این بودن که بسته با شماره ی یک دریافت می کردیم یا صفر.
- 2 - گیرنده خبر نداره بسته ی **ACK** یا **NAK** ای که برای فرستنده فرستاده بدون مشکل به دستش رسیده یا نه.

• rdt 2.2 : a NAK-free protocol

- از لحاظ عملکرد شبیه rdt 2.1 عه با این تفاوت که فقط از ACK استفاده می کنه.
- کاری که NAK انجام می داد رو چطور توی این پروتکل انجام میدیم؟
- ACK ها باید شماره ی بسته ها رو هم با خودشون ببرن ؛ به عبارتی گیرنده باید sequence number بسته هایی که داره متناظر باهاشون ACK می فرسته رو داخل بسته های ACK قرار بده.
- بنابراین به جای ارسال NAK ، می تونیم ACK آخرین بسته ای که با موفقیت دریافت کرده رو بفرسته. به این کار میگن duplicate ACK .
- پس اگه سمت فرستنده یه ACK تکراری دریافت کردیم اونو به عنوان یه NAK در نظر می گیریم.
- TCP هم از نسخه ی NAK-free پروتکل rdt استفاده می کنه.
- FSM به روز شده ی فرستنده و گیرنده در rdt 2.2 (اگه فقط یک قسمت از دو قسمت متقارن رو در نظر بگیریم) به این شکله :

- اون قسمتی که با **rdt 2.1** تفاوت پیدا کردن با رنگ قرمز نمایش داده شده.

- توی قسمت فرستنده ، توی **state** ای که منتظر دریافت **ACK** بسته های صفر هستیم، اگه **ACK** ای دریافت کنیم که متناظر با بسته های یک هست ، اینو به عنوان یک **NAK** تلقی می کنیم و دوباره به همین **state** بر می گردیم و بسته ی قبلی با **sequence number = 0** رو دوباره ارسال می کنیم. (**duplicate ACK**)

وقتی هم **ACK** بسته ی صفر رو دریافت کنیم، دیگه ازین **state** می تونیم خارج بشیم. (متناظر با **ACK** عادی توی **rdt 2.1**)

- در سمت گیرنده باید مشخص کنیم که اگه یه **ACK** می فرستیم، مربوط به چه بسته ایه و اگه **NAK** می فرستیم، باید **ACK** متناظر با آخرین بسته ی موفقیت آمیز رو ارسال کنیم.

وقتی توی **state** ای هستیم که منتظریم بسته ای با **sequence number = 0** دریافت کنیم، اگه بسته مخدوش بود، یا بسته ایه که **sequence number = 1** باشه ، باید بسته ی قبلی رو ارسال کنیم، (**duplicate ACK**)

اگه بسته ای که میخواستیم رو دریافت کنیم، و مشکلی هم نداشته باشه، **ACK** بسته با شماره ی یک رو ارسال می کنیم. (**state** ای که نمایش داده نشده توی شکل، منتظر دریافت **ACK** بسته یک هستیم توش)

• rdt 3.0 : channels with errors and loss

- توی این کانال علاوه بر خطای بیت ها ، امکان گم شدن بسته ها هم وجود داره.
- گم شدن بسته ها هم می تونه شامل حال بسته هایی بشه که داده حمل می کنن، و هم بسته هایی در حال انتقال ACK هستن.
- به جز مکانیزم های **checksum** ، **sequence number** ، **ACKs** ، **retransmission** که تا الان استفاده کردیم باید از مکانیزم های دیگه ای هم استفاده بکنیم که با این پروتکل یه کانال امن بسازیم.
- توی همچین شرایطی چه کاری باید انجام بدیم؟
توی همون مثال دیکته گفتن، اگه مادر به فرزند جمله ای رو گفت و هیچ پاسخی رو دریافت نکرد این احتمال رو میده که اصلا فرزند جمله رو نشنیده باشه، پس یه بار دیگه تکرار می کنه.
- توی این پروتکل ، ابتدا به مقدار معقولی (**reasonable**) منتظر دریافت عکس العمل (**ACK**) از گیرنده می مونیم، اگه چیزی دریافت نکردیم مجددا بسته رو ارسال می کنیم.
- حالا ممکنه این بسته ای که دریافت نکردیم، به خاطر تاخیر بوده باشه، نه به خاطر این که گیرنده بسته رو دریافت نکرده و **ACK** نفرستاده.
توی این مواقع **retransmission** باعث ایجاد بسته های تکراری در گیرنده میشه که قبلا گفتیم مکانیزم **sequence number** این مشکل

رو حل می کرد و مثل قبل، گیرنده باید **sequence number** بسته های **ACK** رو با هم ارسال کنه.

- برای پیاده سازی **rdt 3.0**، چون نیاز داریم که بعد از ارسال هر بسته، یه مقدار منتظر بمونیم، احتیاج به یه تایمر داریم که در بدو ارسال بسته اون تایمر رو هم باید راه اندازی کنیم.

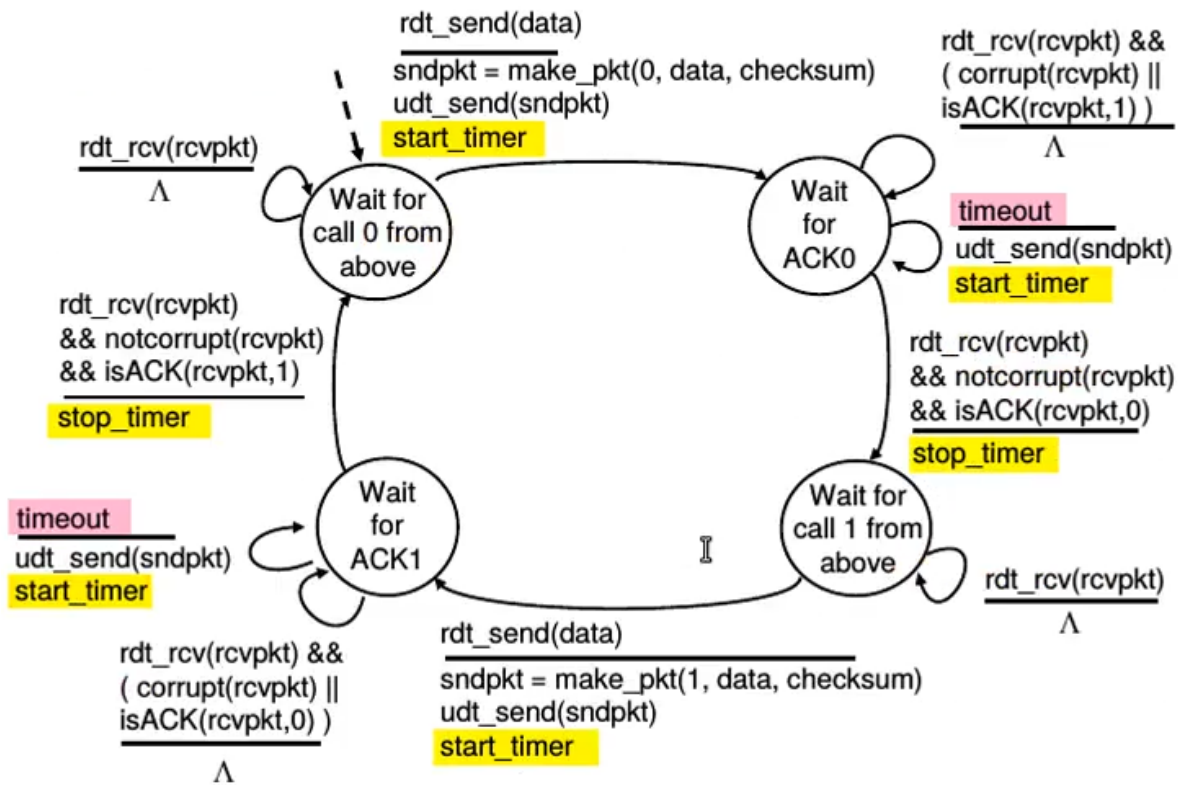
از اونجایی که این تایمر به صورت **countdown** عه و مقدار اولیه رو هم کم می کنه، اگه به صفر رسید و به عبارتی **timeout** شد، مجدد بسته رو ارسال می کنیم. اگه قبل از **timeout** شدن، **ACK** دریافت کردیم، باید تایمر رو متوقف کنیم که **retransmission** انجام نشه.

• حالا اون مقدار اولیه ای که باید تایمر رو روش تنظیم کنیم چه مقداری باشه؟

معمولا اگه **RTT** رو بدونیم، و یه مدت زمانی هم برای پردازش بسته توسط گیرنده در نظر بگیریم، مقدار اولیه ی ایده آل توی تایمر، **processing time + RTT** میشه.

ولی توی عمل هم مقدار **RTT** متغیره هم شرایط گیرنده ممکنه مشخص نباشه، که بعدا راجع به مقداری که باید برای تایمر در نظر بگیریم صحبت می کنیم.

- شکل **FSM** مربوط به **rdt 3.0** سمت فرستنده :

- خیلی از بخش ها مشابه **rdt 2.2** هست با این تفاوت که بحث تایمر و **timeout** شدن تایمر و ارسال مجدد به دلیل **timeout** شدن، به **FSM** اضافه شده.

- مثلا توی **state** اول منتظر دریافت داده از لایه ی اپلیکیشن هستیم و به بسته ای که ازش ساخته میشه مقدار صفر رو تخصیص میدیم، اگه این اتفاق بیفته ، همزمان با اینکه بسته رو می سازیم و بعد ارسالش می کنیم، تایمر رو هم راه اندازی می کنیم. بعد به **state** بعدی میریم و منتظر دریافت **ACK** همین بسته می مونیم .

- توی **state** بعد که منتظر دریافت **ACK** بسته ی صفر هستیم ، سه تا اتفاق ممکنه رخ بده :

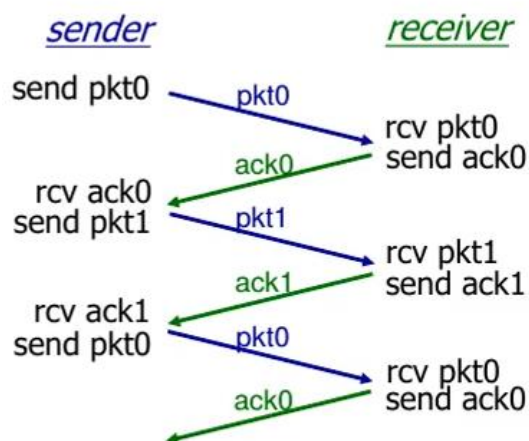
1 - بسته دریافت شده اما مخدوشه. یا اینکه **ACK** اش اون **ACK** ای که میخواستیم نیست، پس کار خاصی انجام نمیدیم و توی همین **state** باقی می مونیم.

2 - قبل از اینکه بسته ای دریافت کنیم، **timeout** رخ بده . در این صورت باید **retransmission** انجام بدیم و مجدد تایمر رو راه اندازی کنیم.

3 - بسته دریافت بشه و مخدوش نباشه و **ACK** اش هم صفر باشه، در این صورت تایمر رو متوقف می کنیم ، و به **state** بعدی میریم.

- توی **state** بعدی ، منتظر دریافت داده از لایه ی اپلیکیشن می مونیم. وقتی داده رو دریافت می کنیم از **sequence number = 1** برای شماره گذاری بسته ها استفاده می کنیم . ادامه ی روند کار مشابه وقتی که **sequence number** برابر با 0 بود.

- مثال از **rdt 3.0** :

(a) no loss

• مثال اول : فرض می کنیم که

کانال مشکلی ایجاد نمی کنه ، در

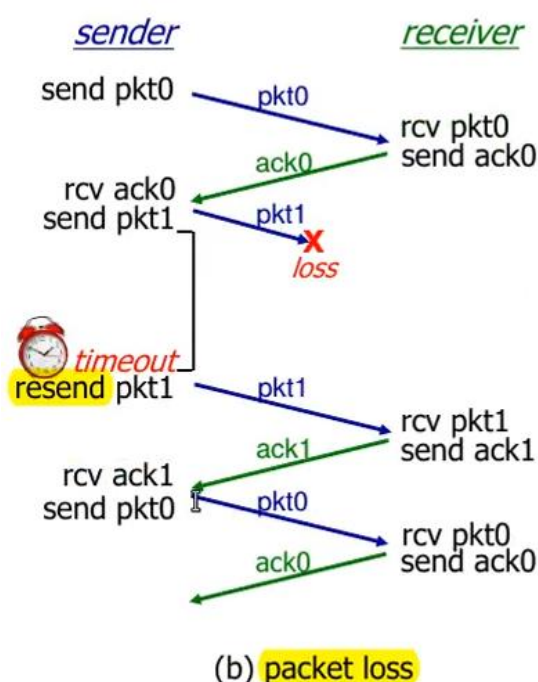
این صورت فرستنده بسته ها رو

یکی یکی ارسال می کنه و هر

بسته رو که ارسال می کنه **ACK**

اش رو دریافت می کنه و متعاقبا میره بسته ی بعدی رو ارسال می کنه.

- مثال دوم : فرض می کنیم کانال یک بسته رو گم می کنه . چون بسته گم شده طبیعتا سمت فرستنده هیچ **ACK** ای دریافت نمیشه و بعد از مدتی **timeout** رخ میده و بسته دوباره ارسال میشه .

بار دوم دیگه کانال بسته رو گم

نمی کنه و بسته به دست گیرنده

می رسه و گیرنده هم **ACK** رو

ارسال می کنه و به **state** بعدی

می ریم و منتظر دریافت بسته با

sequence number = 0 می

مونیم. (تایمر رو هم متوقف می

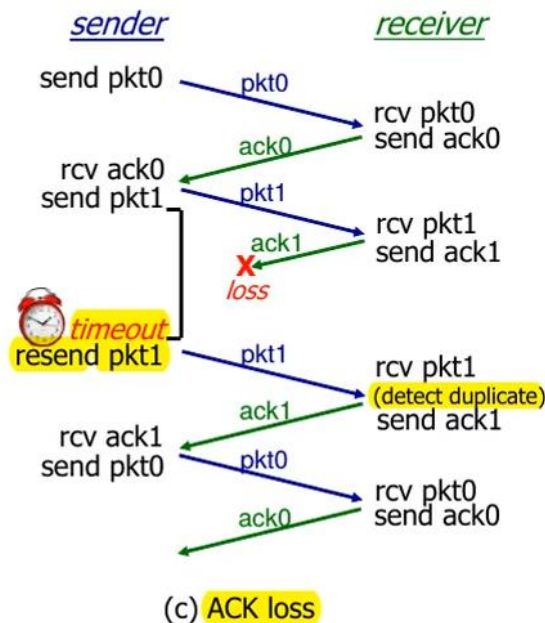
کنیم که **retransmission** الکی

رخ نده)

- مثال سوم : بسته ی **ACK** گم میشه.

- بسته ی صفر رو ارسال می کنیم بعد **ACK** رو دریافت می کنیم ، بعد بسته یک رو ارسال می کنیم ، گیرنده دریافتش می کنه ، **ACK** هم می فرسته اما گم میشه و به دست فرستنده نمی رسه. بعد یه مدت **timeout** رخ میده و بسته ی یک رو مجدد ارسال می کنیم . الان این

بسته یک ، **duplicate** ، چون قبلا گیرنده این بسته رو دریافت کرده بود. پس با توجه به **sequence number** تشخیص میده که بسته

تکراریه و اونو دور می ریزه . بعد

هم **ACK 1** رو ارسال می

کنه. فرستنده **ACK 1** رو دریافت

می کنه و میره به **state** بعدی و

بسته ی صفر رو ارسال می کنه و

.... ادامه ی کار مثل حالت عادی

دنبال میشه.

• مثال چهارم : مقدار اولیه ی تایمر مقدار کمی بوده و قبل از اینکه

ACK رو دریافت کنیم **timeout** رخ میده. (بسته ای گم نشده)

پس **ACK** ای که با **delay** همراه شده ، باعث میشه فرایند

retransmission رخ بده.

- اول بسته ی صفر ارسال میشه ، **ACK** اش هم دریافت میشه ، بسته ی

یک که ارسال میشه، مشکلی براش پیش نیومده و دریافت میشه و

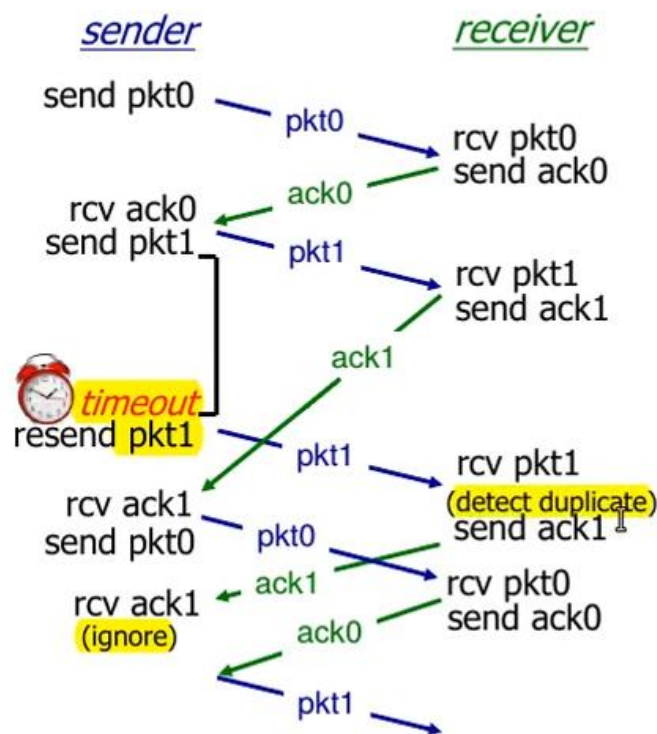
گیرنده هم **ACK** اش رو می فرسته، اما این **ACK** با تاخیر بیشتر از

حالت معمول به فرستنده می رسه و قبل از اینکه برسه تایمر **timeout**

شده و فرستنده دوباره بسته ی یک رو برای گیرنده می فرسته، بعد از

اینکه دوباره بسته فرستاد، تازه **ACK** بسته ی قبلی بهش می رسه. متناظر با **ACK** ای که با تاخیر رسیده، بسته ی صفر رو ارسال می کنیم، و بعد **ACK** بسته ای که **retransmission** شده بود به دست فرستنده می رسه! ولی فرستنده دیگه اینو **ignore** می کنه. و بعد **ACK** بسته ی صفر به دست فرستنده می رسه و از اینجا به بعد روال عادی رو داریم.

- نکته ای که هست اینه که به دلیل تاخیری که ایجاد میشه ، و بسته ی یک دوباره ارسال میشه، گیرنده دریافتش می کنه اما با توجه به **sequence number** اش بسته رو دور می ریزه و به لایه ی اپلیکیشن تحویل نمیده.

(d) premature timeout/ delayed ACK